

Zarządzenie Nr 19/2015
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 17 marca 2015 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Rezerwat na Rzece Grabowej”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.¹) zarządza się, co następuje.

§ 1. Ustanawia się na pięć lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Rezerwat na Rzece Grabowej”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną.

§ 3. Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków określone zostały w załączniku nr 1 do zarządzenia.

§ 4. 1. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań określony został w załączniku nr 2 do zarządzenia.

2. Opis sposobów czynnej ochrony gatunków zwierząt określony został w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 5. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

ZASTĘPCA REGIONALNEGO
DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
Regionalny Konservator Przyrody
w Szczecinie
Sylda Jurzyk-Nordlów

¹ zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628, 842, z 2014 r. poz. 805, 850, 1101, 1863.

Załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 15 /2015
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 17 marca 2015 r.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
1.	Zmiany w składzie ichtiofauny rezerwatu wywoływane procesami naturalnymi oraz przekształcenia fragmentów rzeki z charakteru górskiego na nizinny.	Całkowita eliminacja nie jest możliwa do realizacji w granicach rezerwatu. Częściowe ograniczenie zagrożenia w granicach rezerwatu polegające na realizacji działań ochrony czynnej, w tym utrzymaniu drożności przepływu w rzece Grabowej. Regularny monitoring występowania w rezerwacie rzadkich, chronionych i zagrożonych gatunków zwierząt związanych z ekosystemem rzeki Grabowej, stanowiących jego przedmiot ochrony.
2.	Zmiany w składzie ichtiofauny i flory rezerwatu wywołwane przez dopływ biogenów na skutek realizowanej działalności gospodarczej na gruntach sąsiadujących z rezerwatem, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • spuszczenia wody ze stawów rybnych zlokalizowanych na północ od granic rezerwatu, • prac i cięć w drzewostanach na zboczach przy rzece Grabowej (erozji gleby rozjeżdżanej ciężkim sprzętem i uwalniania zawiesin i substancji humusowych – szczególnie w okresie wiosennym). 	Eliminacja i ograniczenie zagrożenia nie są możliwe do realizacji w granicach rezerwatu – zależą od działań poza gruntami chronionego obiektu i wykraczają poza zakres niniejszych zadań ochronnych.
3.	Zmiany reżimu hydrologicznego (intensywności zasilania źródłiskowego) na skutek wypasu i wydeptywania przez zwierzęta gospodarskie łąk i torfowisk na źródłiskach i wysiękach w okolicy Bartlewa oraz przetamowań budowanych przez osobniki bobra europejskiego <i>Castor fiber</i> .	
4.	Penetracja rezerwatu przez lokalną ludność i turystów, kłusownictwo, zaśmiecanie obiektu.	Kontrolowanie rezerwatu przez Straż Leśną i służby ochrony przyrody. Prawidłowe oznakowanie obiektu. Sprzątanie zaśmieceń.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 19/2015
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 17 marca 2015 r.

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Monitoring: <ul style="list-style-type: none"> • występowania tarlisk pstrąga potokowego <i>Salmo trutta m. fario</i> – co najmniej dwukrotnie w okresie obowiązywania zadań ochronnych, przy pomocy elektronarkozy, • występowania minoga strumieniowego <i>Lampetra planeri</i>, minoga rzeczego <i>Lampetra fluviatilis</i>, troci wędrownej <i>Salmo trutta m. trutta</i>, główacza białopłetwego <i>Cottus gobio</i>, strzelby potokowej <i>Phoxinus phoxinus</i> i miętusa <i>Lota lota</i> – co najmniej dwukrotnie w okresie obowiązywania zadań ochronnych, przy pomocy elektronarkozy, • występowania okonia <i>Perca fluviatilis</i> i szczupaka <i>Esox lucius</i> – w trzecim roku obowiązywania zadań ochronnych, przy pomocy elektronarkozy, • wpływu populacji bobra europejskiego <i>Castor fiber</i> na drożność przepływu w rzece Grabowej w rezerwacie (obecność tam i żeremi). 		Cały obszar rezerwatu.
2.	Mechaniczna rozbiórka tam i żeremi bobra europejskiego.	W zależności od potrzeb - w oparciu o wynik monitoringu wpływu populacji przedmiotowego gatunku na drożność przepływu w rzece Grabowej.	Cały obszar rezerwatu.
3.	Uzupełnienie oraz utrzymanie sprawności technicznej (konserwacja) oznakowania rezerwatu tablicami urzędowymi i regulaminowymi. Działanie realizowane na bieżąco – w stosunku do potrzeb.		Granice rezerwatu.
4.	Sprzątanie zaśmieceń z obszaru rezerwatu i ich wywóz poza granice chronionego obiektu – w terminach i z częstotliwością zależnymi od potrzeb.		Cały obszar rezerwatu.

ZASTĘPCA REGIONALNEGO
DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
Regionalny Konserwator Przyrody
w Szczecinie
Sylvia Jurzyk-Nord

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zm.) dla rezerwatów przyrody, dla których nie sporządzono planu ochrony sporządza się projekt zadań ochronnych ustanowionych w drodze zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

„Rezerwat na rzece Grabowej” powstał na mocy zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 grudnia 1970 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 3, poz. 19 z późn. zm.) w celu zachowania naturalnych tarlisk pstrąga potokowego i innych cennych gatunków ryb.

Zabezpieczenie przedmiotu ochrony rezerwatu wymaga regularnego monitoringu jego komponentów, tj. tarlisk pstrąga potokowego *Salmo trutta m. fario*, występowania minoga strumieniowego *Lampetra planeri*, minoga rzecznoego *Lampetra fluviatilis*, troci wędrownej *Salmo trutta m. trutta*, główacza białopłetwego *Cottus gobio*, strzelby potokowej *Phoxinus phoxinus* i miętusa *Lota lota* oraz podjęcia ochrony czynnej ekosystemu rzecznoego, w tym utrzymania drożności rzeki Grabowej poprzez rozbiórkę tam i ewentualną rozbiórkę żeremi bobra europejskiego *Castor fiber*. W trakcie monitoringu ichtiofauny planuje się wykorzystanie elektropołowu ryb jedną z dwóch standardowych metod w zależności od głębokości cieku, tj.: brodząc pieszo pod prąd wody (jeżeli rzeka na badanym odcinku będzie miała głębokość nie większą niż 60 cm) lub przeprowadzeniu elektropołowu z łodzi wyposażonej w silnik spalinowy - spływając wzdłuż jednego brzegu na całej długości rzeki w rezerwacie (jeżeli głębokość będzie większa niż 60 cm).

Monitoring występowania okonia *Perca fluviatilis* i szczupaka *Esox lucius* dostarczyć ma informacji na temat zachodzących zmian składu gatunkowego w rzece Grabowej i postępu przekształceń z rzeki górskiej na niziną.

Wszystkie schwyte zwierzęta, po oznaczeniu przynależności gatunkowej zostaną policzone i zważone, po czym niezwłocznie uwolnione z powrotem do rzeki.

Prawidłowe oznakowanie rezerwatu tablicami urzędowymi i regulaminowymi oraz utrzymanie ich w dobrym stanie technicznym umożliwi przeciwdziałanie wzmożonej antropopresji w granicach obiektu, tj. niekontrolowanej penetracji przez lokalną ludność i turystów. Powyższe działanie wraz z realizacją regularnych kontroli przez służby ochrony przyrody przeciwdziałać będzie także kłusownictwu.

Przeciwdziałanie głównym zagrożeniom dla zachowania przedmiotu ochrony rezerwatu, tj. dopływowi biogenów ze zlewni obiektu na skutek funkcjonujących przy rzece Grabowej stawów rybnych oraz ewentualnych prac zrębowych w drzewostanach na zboczach wzdłuż rzeki Grabowej wykracza poza zakres niniejszych zadań ochronnych. Wszelkie regulacje w powyższym zakresie ujęte zostaną, na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 2 i art. 20 ustawy o ochronie przyrody, dopiero w przygotowywanym w przyszłości planie ochrony przedmiotowego rezerwatu.

Nie wyznacza się w rezerwacie obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową. Mając na uwadze aktualny stan rezerwatu, koniecznym jest dopuszczenie w nim działań przewidzianych w zakresie ochrony czynnej, jako jedyną możliwość utrzymania celu ochrony obiektu. W ramach zadań ochronnych nie przewiduje się prowadzenia czynnej ochrony gatunków zwierząt, roślin i grzybów oraz ochrony czynnej ekosystemów w granicach samego rezerwatu.

Projekt zarządzenia został poddany opiniowaniu przez zarządców terenu oraz udziałowi społeczeństwa poprzez wydanie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 11 grudnia 2014 r., znak: WOPN-ON.6201.31.2014.AR, w którym powiadomiono o możliwości zapoznania się z treścią przedmiotowego projektu, sposobach i terminie wnoszenia do niego uwag i wniosków oraz organie odpowiedzialnym za rozpatrzenie wszystkich wniesionych uwag i wniosków. Do treści projektu nie wniesiono żadnych uwag i wniosków.

Szczecin, dnia 4 marca 2015 r.

Sporządził:

Wnioskodawca:

SPECJALISTA
w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
w Szczecinie

Agnieszka Raclawska

NACZELNIK
Wydziału Ochrony Przyrody
i Obszarów Natura 2000
w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
w Szczecinie

Marcin Dmoch

Ocena skutków regulacji (OSR)
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Rezerwat na Rzece
Grabowej”

1. Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.).

2. Konsultacje społeczne

Projekt został poddany konsultacjom społecznym.

Lista uczestników konsultacji społecznych:

- 1) Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Szczecinie Filia w Koszalinie;
- 2) Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie (oraz Terenowy Oddział w Koszalinie);
- 3) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie;
- 4) Polski Związek Wędkarski Okręg w Koszalinie;
- 5) Nadleśnictwo Polanów;
- 6) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinku;
- 7) Urząd Miejski w Polanowie;
- 8) Starostwo Powiatowe w Koszalinie;
- 9) społeczeństwo – udział zagwarantowany poprzez wydanie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 11 grudnia 2014 r., znak: WOPN-ON.6201.31.2014.AR w sprawie możliwości zapoznania się z projektem oraz o możliwości i terminie wnoszenia do niego propozycji i uwag (podano do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń (w terminie 11.12.2014 r. – 19.01.2015 r.) i publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ oraz wysłanie obwieszczenia z prośbą o wywieszenie na tablicach ogłoszeń ZZMiUW w Szczecinie i Terenowego Oddziału w Koszalinie w terminie 12.12.2014 r. – 13.01.2015 r., RZGW w Szczecinie w terminie 22.12.2014 r. – 19.01.2015 r., Urzędu Miejskiego w Polanowie w terminie 16.12.2014 r. – 22.01.2015 r., Starostwa Powiatowego w Koszalinie w terminie 17.12.2015 r. – 21.01.2015 r., Nadleśnictwa Polanów i RDLP w Szczecinku w terminie 18.12.2014 r. – 14.01.2015 r.

Do treści projektu nie wniesiono żadnych uwag i wniosków.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Zarządzenie będzie miało wpływ na wydatki budżetu państwa. W ciągu obowiązywania zadań ochronnych na zabiegi ochronne (utrzymanie sprawności technicznej oznakowania obiektu, sprzątanie obiektu i monitoring ichtiofauny) wydane zostaną środki pochodzące z rezerwy celowej przeznaczonej na ochronę przyrody, dotacji pozabudżetowych, m.in. z funduszy finansujących ochronę środowiska. Wysokość powyższych kosztów szacowana będzie bezpośrednio przed przystąpieniem do realizacji poszczególnych działań. Monitoring wpływu populacji bobra europejskiego *Castor fiber* na drożność przepływu w rzece Grabowej w rezerwacie (obecność tam i żeremi) zrealizowany zostanie przez pracowników RDOS w ramach działalności statutowej Dyrekcji – podczas corocznych przeglądów obiektu. Ewentualnej rozbiórki tam i żeremi dokonywać będzie zarządca rzeki Grabowej.

Niniejsze zarządzenie nie wprowadza żadnych dodatkowych ograniczeń na obszarze rezerwatu. Wszystkie obowiązujące ograniczenia wynikają wprost z art. 15 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Zarządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy, natomiast do wykonywania zadań ochrony czynnej mogą zostać zatrudnione lokalne firmy oferujące np. serwis urządzeń monitorujących oraz wykonujące i montujące oznakowanie dla form ochrony przyrody.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

7. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:

- 1) Dyrektywie Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa tzw. Dyrektywa Ptasia (Dz. Urz. UE L 103 z 25.04.1979 r., str. 1-18, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t.1, str. 98 z późn. zm.);
- 2) Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory tzw. Dyrektywa Siedliskowa (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992 r., str. 7-5 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102 z późn. zm.).